

Rijeka zdravi grad

RIJEKA – ZDRAVI GRAD

Naš put

Jadran Mandekić
Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu
zaštitu i unapređenje kvalitete života
Grad Rijeka

Rijeka, 13. svibanj 2024.

Projekt „Rijeka – Zdravi grad”

- ▶ Svojevrsan okvir za rješavanje problema s kojima se suočavaju brojni gradovi, poput starenja stanovništva, zaštite okoliša, socijalne zaštite, odnosno svega što utječe na zdravlje građana.
- ▶ Jedan od ciljeva je povezati i mobilizirati ključne dionike na području grada, kako bi suradnjom i zajedničkim naporima doprinijeli povećanju razine zdravlja i blagostanja građana.
- ▶ Osim promicanja zdravlja u lokalnoj zajednici, projekt služi i kao pozitivan primjer drugim hrvatskim gradovima kroz članstvo i suradnju unutar Hrvatske mreže zdravih gradova.
- ▶ Kroz članstvo u Europskoj mreži zdravih gradova Svjetske zdravstvene organizacije, projekt promiče Rijeku kao grad u kojem se građanima nastoji osigurati zdrav i kvalitetan život, što također pridonosi široj prepoznatljivosti Rijeke i Hrvatske.

Strateška načela zdravih gradova

- 1. Multisektorski pristup** – pitanje zdravlja nije samo stvar sustava zdravstva već i svih srodnih i razvojnih sustava u društvu.
 - 2. Aktivno sudjelovanje građana** – samopomoć, uzajamna pomoć, mogućnost odlučivanja o zdravlju i dr.
 - 3. Briga za okolinsko zdravlje** (biološka, fizička i socijalna okolina) – pravo i dužnost građana da žive u estetski i ekološki kvalitetnom okolišu.
- ▶ Projekt "Zdravi gradovi" Svjetske zdravstvene organizacije ukazuje na međuzavisnost fizičke, mentalne, socijalne i duhovne dimenzije zdravlja.

Razvoj projekta „Rijeka - Zdravi grad”

- ▶ 1990. – Rijeka usvaja Deklaraciju Rijeka – Zdravi grad i time formalno iskazuje podršku projektu Zdravih gradova Svjetske zdravstvene organizacije.
- ▶ 1993. – Grad Rijeka postaje član Hrvatske mreže zdravih gradova.
- ▶ 1996. – U Rijeci se provodi Metoda brze procjene zdravstvenih potreba u zajednici i održava prva Konsenzus konferencija.
- ▶ 1996. – S radom započele Interesne skupine građana projekta „Rijeka – Zdravi grad”.
- ▶ 1998. – Grad Rijeka postaje punopravni član Europske mreže zdravih gradova.
- ▶ 2003. – Grad Rijeka održava drugu Konsenzus konferenciju.
- ▶ 2017. – Grad Rijeka održava treću Konsenzus konferenciju.
- ▶ 2018. – Formiran Tim za zdravlje te s radom započele Tematske grupe okupljene oko odabranih prioriteta projekta.
- ▶ 2020. – Usvojen Plan za zdravlje Grada Rijeke 2019. – 2024.
- ▶ 2021. – Grad Rijeka primljen u Fazu VII Europske mreže zdravih gradova.

Međunarodno djelovanje

Rijeka zdravi grad

- ▶ Od 1998. godine Grad Rijeka je član Europske mreže zdravih gradova Svjetske zdravstvene organizacije.
- ▶ Kroz članstvo u Europskoj mreži Rijeka je imala priliku predstaviti grad na međunarodnoj razini, razmijeniti iskustva s drugim članovima, kao i uspostaviti suradnju s mnogim europskim gradovima.
- ▶ 2002. godine Rijeka je bila domaćin godišnjeg poslovnog sastanka Europske mreže zdravih gradova.
- ▶ 2005. godine Rijeka se priključila radu Radne skupine za zdravo starenje Europske mreže zdravih gradova, čiji je sastanak ugostila 2007. godine.
- ▶ Međunarodni ugled koji je Grad Rijeka izgradio svojim dugogodišnjim radom u Europskoj mreži potvrđen je 2016. godine, kada se Gradonačelnik Grada Rijeke, na poziv Svjetske zdravstvene organizacije, pridružio političkim predstavnicima 10-ak europskih gradova u radu novoformljene Grupe za političku viziju Europske mreže zdravih gradova.

Konsenzus konferencija

- ▶ Cilj je definiranje prioriternih područja aktivnosti projekta „Rijeka – Zdravi grad” u narednom razdoblju.
- ▶ Konferencija je okupila:
 - stručnjake (predstavnike ustanova iz sustava zdravstva, socijale skrbi, obrazovanja itd.)
 - predstavnike društvenog i nevladinog sektora (zdravstvene, socijalne, kulturne, sportske i druge udruge građana)
 - predstavnike uprave (Upravni odjeli Grada Rijeke, PGŽ)
 - predstavnike politike
- ▶ Prisutni su se metodom konsenzusa usuglasili oko prioriteta rada za sljedeće razdoblje.

Konsenzus konferencija

- ▶ Odabrana prioritetna područja:
 - Otvorenost prema potrebama osoba s invaliditetom
 - Potpora obiteljima i mladima
 - Zdravo starenje
 - Cjelovita skrb o mentalnom zdravlju
 - Unapređenje kulture življenja, čuvanje javnog prostora te zaštita okoliša

- ▶ Navedeni prioriteti bili su predložak su za izradu Plana za zdravlje Grada Rijeke 2019. – 2024.

Potporna obitelji i mladima

- ▶ **Definicija problema:** Neadekvatna podrška urbanom obiteljskom životu i ranom razvoju djece
- ▶ **Dugoročni ciljevi:**
 - Smanjiti nejednakosti u zdravlju povezane s nejednakim životnim mogućnostima u ranoj dobi.
 - Unaprijediti podršku obiteljima za rani razvoj.
- ▶ **Kratkoročni ciljevi:**
 - Povećati dostupnost i obuhvat organiziranih i neformalnih oblika skrbi izvan radnog vremena vrtića i škola.
 - Povećati obuhvat strukturiranih programa osnaživanja socio-emocionalnih vještina u predškolskoj dobi.
 - Povećati obuhvat programa rada s roditeljima na razvoju roditeljskih vještina.
 - Unaprijediti informiranost obitelji o resursima za obitelj i rani razvoj u gradu Rijeci.
- ▶ **Aktivnosti koje će dovesti do rješavanja problema:**
 - Izrada vodiča za obitelj i rani razvoj.
 - Uspostava van-obrazovnog i van-bolničkog Savjetovališta za rani razvoj.
 - Uključivanje ranjivih skupina djece u sportske klubove.
 - Pokretanje novih sadržaja za djecu u gradskim ustanovama.
 - Poticanje rada na osposobljavanju odgajatelja u vrtićima za provedbu programa „Rastimo zajedno“.

Zdravo starenje

Rijeka zdravi grad

- ▶ **Definicija problema:** Nedovoljna društvena uključenost osoba starije životne dobi s posebnim naglaskom na tzv. „nevidljive starije“ te nedovoljna iskorištenost resursa aktivnih starijih osoba.
- ▶ **Dugoročni ciljevi:**
 - Unaprijediti međusobnu suradnju zdravstvenog i socijalnog sektora, javnog zdravstva i lokalne politike s ciljem osiguravanja okoline koja podupire zdravo starenje.
 - Povećati dostupnost zdravstvenih i socijalnih usluga osobama starije životne dobi.
 - Osigurati društveno zbrinjavanje i pristupačnost usluga u zajednici detektiranim „nevidljivim starijim osobama“.
 - Razviti sustav stručne i neformalne (volonterske) potpore osobama starije životne dobi u suočavanju sa svakodnevnim zadacima i teškoćama (pravna, psihološka i zdravstvena zaštita), temeljene na pristupu uslugama u zajednici.
- ▶ **Kratkoročni ciljevi:**
 - Povećati razinu informiranosti i unaprijediti zdravstvenu pismenost osoba starije životne dobi grada Rijeke.
 - Povećati razinu socijalne uključenosti i aktivnog angažmana osoba starije životne dobi grada Rijeke u ponuđenim sadržajima te razviti nove sadržaje.
 - Povećati obuhvat usluga u zajednici za osobe starije životne dobi u području pravne, psihološke i zdravstvene zaštite.
 - Promovirati pozitivnu sliku i percepciju javnosti prema osobama starije životne dobi kao važnom društvenom resursu.
 - Promovirati aktivno starenje kao društvenu vrijednost.
- ▶ **Aktivnosti koje će dovesti do rješavanja problema:**
 - Organizacija edukativnih, sportskih, kulturnih, zabavnih i javnozdravstvenih aktivnosti vezanih uz destigmatizaciju osoba starije životne dobi.
 - Provođenje istraživanja kojim bi se dobili podaci o kvaliteti života, potrebama i zadovoljenju potreba „nevidljivih starijih osoba“ na području grada Rijeke.
 - Izrada informativnog priručnika (vodiča) za osobe starije životne dobi.
 - Osnivanje grupa vršnjačke pomoći; prepoznavanje i organizirano aktiviranje „mlađih“ umirovljenika kroz programe volonterskih aktivnosti.
 - Osiguranje sigurnosti, pravne zaštite i psihološke potpore osobama starije životne dobi.
 - Stvaranje godišnjeg programa planiranih suradnji među različitim pružateljima zdravstvenih i socijalnih usluga u gradu Rijeci, radi efikasnije provedbe aktivnosti i promocije istih.

Cjelovita skrb o mentalnom zdravlju

- ▶ **Definicija problema:** Visoki recidivizam i rehospitalizacije osoba s narušenim mentalnim zdravljem.
- ▶ **Dugoročni ciljevi:**
 - Smanjiti broj psihijatrijskih hospitalizacija.
 - Smanjiti razinu recidivizma i rehospitalizacija kod osoba s narušenim mentalnim zdravljem.
 - Smanjiti razinu izolacije i stigme u zajednici.
- ▶ **Kratkoročni ciljevi:**
 - Povećati vidljivost usluga mentalnog zdravlja u zajednici.
 - Povećati razinu informiranosti o problemima mentalnog zdravlja.
 - Povećati razinu suradnje između dionika skrbi o mentalnom zdravlju u gradu Rijeci.
 - Povećati razinu emocionalnog opismenjavanja adolescenata.
 - Osnažiti osobe s teškoćama mentalnog zdravlja.
- ▶ **Aktivnosti koje će dovesti do rješavanja problema:**
 - Izrada Protokola o suradnji dionika i stručnjaka skrbi o mentalnom zdravlju u Rijeci.
 - Izrada adresara usluga vezanih uz mentalno zdravlje na području grada Rijeke.
 - Provođenje aktivnosti usmjerenih na destigmatizaciju, informiranje i podizanje svijesti društva o problematici mentalnog zdravlja.
 - Edukacija mlađe populacije o ranom prepoznavanju teškoća s mentalnim zdravljem.

Unapređenje kulture življenja, čuvanje javnog prostora te zaštita okoliša

- ▶ **Definicija problema:** Nedovoljno korištenje dostupnih resursa za rekreaciju i tjelesnu aktivnost za sve grupe građana kao i nedovoljno razvijena odgovornost stanovnika za vlastito zdravlje i javnu imovinu
- ▶ **Dugoročni ciljevi:**
 - Povećati korištenje dostupnih resursa za rekreaciju i tjelesnu aktivnost za sve grupe građana te razviti nove mogućnosti.
 - Povećati razinu odgovornosti stanovnika za vlastito zdravlje i javnu imovinu.
- ▶ **Kratkoročni ciljevi:**
 - Povećati informiranost stanovništva o dostupnim resursima za rekreaciju.
 - Povećati korištenje postojećih područja za rekreaciju i sport.
 - Povećati suradnju dionika na području grada Rijeke.
 - Povećati svijest i razinu aktivnosti građana vezano uz zaštitu okoliša i čuvanje javnog prostora.
- ▶ **Aktivnosti koje će dovesti do rješavanja problema:**
 - Uređenje i promocija javnih površina u različitim područjima grada, s ciljem što masovnijeg bavljenja rekreacijom.
 - Promocija kretanja i aktivnih stilova života.
 - Organizacija edukativnih aktivnosti o riziku od nastanka kroničnih nezaraznih bolesti, kao i o drugim zdravstvenim rizicima.
 - Promocija riječkih šetnica među građanima kako bi bolje upoznali svoj grad i mnogobrojne prirodne ljepote kojima je grad okružen.
 - Unapređenje kvalitete okoliša i prostora, prvenstveno zelenim površinama.
 - Organizacija edukativnih aktivnosti vezanih uz zaštitu okoliša.
 - Promocija odgovorne brige o kućnim ljubimcima.

Otvorenost prema potrebama osoba s invaliditetom

- ▶ **Definicija problema:** Nedovoljna dostupnost usluga rane intervencije.
- ▶ **Dugoročni ciljevi:**
 - Inicirati promjene u zakonodavstvu koje će osiguravati prava djeteta i obitelji na uključivanje u program rane intervencije.
 - Potaknuti uspostavljanje mreže programa rane intervencije u Rijeci.
 - Unaprijediti obrazovanje stručnjaka za ranu intervenciju.
- ▶ **Kratkoročni ciljevi:**
 - Povećati razinu senzibiliteta javnosti za potrebe djece s razvojnim teškoćama ili u riziku od njihovog nastanka, kao i za potrebe njihovih obitelji koje trebaju pouzdane informacije i različite oblike podrške.
 - Povećati razinu informiranosti javnosti, osobito mladih roditelja, o temeljnim djetetovim potrebama i o važnosti ranih interakcija za djetetovo napredovanje i učenje.
 - Uspostaviti mrežu komunikacije između obitelji i stručnjaka koji rade s djecom.
 - Razviti model pružanja usluga rane intervencije u lokalnoj zajednici.
- ▶ **Aktivnosti koje će dovesti do rješenja problema:**
 - Organiziranje sveobuhvatnijeg pružanja usluga rane intervencije na području grada Rijeke.
 - Organiziranje kampanja, tribina te predavanja kako bi se informiralo javnost o svim temama vezanim uz ranu intervenciju.
 - Izrada informativnih materijala po određenoj temi da bi se senzibilizirala javnost za potrebe djece s teškoćama u razvoju, kao i širile pouzdane informacije njihovim obiteljima te unaprijedila javna svijest o potrebi za ranom intervencijom.
 - Korištenje modernih tehnologija za distribuciju svih relevantnih podataka o temeljnim djetetovim potrebama, o važnosti ranih interakcija za djetetovo napredovanje i učenje, kao i podataka o institucijama, udrugama itd. koje se bave ranom intervencijom.
 - Korištenje modernih tehnologija kako bi se olakšala komunikacija te povezivanje obitelji djece s teškoćama u razvoju sa stručnjacima koji rade s djecom.
 - Organiziranje edukativnih aktivnosti za stručnjake.

Tematske grupe

- ▶ Sačinjene od predstavnika struke, uprave i građana.
- ▶ Djeluju u okviru odabranih prioritetnih područja.
- ▶ Grupe definiraju probleme na kojima će raditi te zajednički planiraju aktivnosti.
- ▶ Tematske grupe surađuju u osmišljanju i realizaciji brojnih aktivnosti, programa i manifestacija usmjerenih na povećanje razine zdravlja i blagostanja u zajednici.

Otvorenost prema potrebama osoba s invaliditetom

- ▶ Još od 1996. godine jedan od prioriteta projekta „Zdravi grad“ je podrška osobama s invaliditetom.
- ▶ U sklopu projekta pokrenut je niz projekata, programa i aktivnosti koje za cilj prvenstveno imaju neposredno uključivanje osoba s invaliditetom u aktivan svakodnevni život.
- ▶ Projekti se tematski mogu svrstati u projekte unapređenja mobilnosti, unapređenja pristupačnosti, razvoja tolerancije za različitosti, jačanja vidljivosti i uspostavljanja komunikacije te kreativnog razvoja.

Mobilnost

- ▶ Kako bi se povećala mobilnost osoba s invaliditetom, Grad Rijeka od 2000. godine kontinuirano financira prijevoz specijalnim kombi vozilom za osobe koje se ne mogu služiti javnim gradskim prijevozom (trajno ograničena pokretljivost – invalidska kolica, štake, štap, hodalica).
- ▶ Tijekom godina Grad Rijeka je određenim udrugama i ustanovama koje skrbe za osobe s invaliditetom donirao prilagođena kombi vozila za prijevoz OSI.
- ▶ Grad Rijeka sufinancira projekte udruga usmjerene na povećanje mobilnosti OSI.

Pristupačnost

- ▶ U 2003. godini, Interesna grupa građana za podršku osobama s invaliditetom projekta „Rijeka – Zdravi grad”, pokrenula je projekt pod nazivom „Otklonimo barijere”.
- ▶ Cilj je unaprijediti pristupačnost javno–prometnih površina i ustanova kroz aktivnosti kao što su postavljanje prilaznih rampi, rukohvata, spuštanje rubnjaka itd.
- ▶ 2016. godine Gradonačelnik je imenovao Povjerenstvo za projekt „Otklonimo barijere”, a projekt se provodi na temelju individualnih zahtjeva za rješavanje problema vezanih uz barijere, kao i kroz organizirane obilaske javno–prometnih površina kako bi se utvrdile potrebe za prilagodbom.

Kreativnost

- ▶ Grad Rijeka već dugi niz godina na različite načine pomaže rad udruga i ustanova koje okupljaju osobe s invaliditetom, a koje u sklopu svojih programa bave različitim kreativnim aktivnostima.
- ▶ 2003. godine pokrenut je Festival stvaralaštva i postignuća djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom – i-Fest, koji se održava već 21 godinu za redom.
- ▶ Na Festivalu svake godine više od četiristo učesnika, iz brojnih udruga i ustanova koje okupljaju osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju, prezentira svoja glazbena, plesna, dramska i likovna znanja i umijeća.
- ▶ Sudionici su svake godine uključeni u sve segment organizacije festivala, od tehničke pripreme pa sve do programskog dijela, a cijela priča oko organizacije festivala je izvrstan primjer suradnje organizacija civilnog društva, volontera, osoba s invaliditetom, mladih i osoba starije životne dobi, koji zajedničkim radom daju doprinos uspješnoj realizaciji projekta.

Sufinanciranje rada udruga

Rijeka zdravi grad

- ▶ Grad Rijeka sufinancira projekte i programe udruga putem godišnjeg Javnog natječaja za projekte/programe udruga u zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi.
- ▶ Grad Rijeka je prepoznao kvalitetu rada Udruge za skrb autističnih osoba Rijeka, te njezine projekte i programe sufinancira od 2012. godine.
- ▶ U 2023. godini sufinanciran je projekt „Kreativni jA“ u sklopu kojega su se provodile radno–okupacijske radionice unutar Odjela za autizam pri Centru za rehabilitaciju Rijeka, likovno–terapijske radionice unutar Centra za autizam Rijeka, pružala se podrška ranjivim skupinama na području PGŽ putem promocije radova i organizacije izložbi radova korisnika s ciljem povećanja društvene vidljivosti, kao i druge promotivne aktivnosti.
- ▶ Također u 2023. godini Grad Rijeka je sufinancirao i projekt „Inkluzivni program rane intervencije za djecu iz spektra autizma“, namijenjen obiteljima s djecom predškolske dobi sa sumnjom na poremećaj iz spektra autizma, koja nemaju adekvatnu stručnu podršku.

Rijeka zdravi grad

Hvala na pažnji!

